

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο συγγραφέας αναφέρεται στις δυσκολίες που βιώνουν οι νέοι. Αρχικά, τονίζει ότι οι νέες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην οικονομική ανάκαμψη, ενώ θα έπρεπε να αφορούν στον άνθρωπο. Έπειτα, περιγράφει το δύσκολο ατομικό αγώνα των νέων να σπουδάσουν και να βρουν εργασία. Ακόμη και η επιβίωση είναι ατομική υπόθεση, εφόσον η ποιότητα ζωής εξαντλείται στην ανεύρεση εργασίας με απολαβές ελάχιστες και χωρίς την ανακούφιση των κοινωνικών παροχών. Σήμερα ο κάθε νέος οφείλει να αγωνιστεί για το προσωπικό του μέλλον και όλοι μαζί ενωμένοι, χωρίς να πτοούνται από τα ΜΜΕ και τις πολιτικές αποφάσεις, να διεκδικήσουν επαναπροσδιορισμό του νοήματος όλων των θεσμών. Οι νέοι, καταλήγει, οφείλουν να συνειδητοποιήσουν τη δύναμή τους για μία ανθρωποκεντρική κοινωνική αλλαγή αρνούμενοι κάθε ενδεχόμενο παλινδρόμησης. [λέξεις 117]

B1. Η νέα γενιά δίνει τη μεγάλη υπόσχεση για μία κοινωνική ανάπτυξη με κέντρο τον άνθρωπο και την ευτυχία του. Με αρετές την αγωνιστικότητα, την πίστη τους σε οράματα και ιδανικά και με ένα πνεύμα νεωτεριστικό και φιλελεύθερο οφείλουν να αφουγκραστούν τα σημεία των καιρών που τους καλούν να πρωτοστατήσουν σε μία μεγάλη κοινωνική αλλαγή. Οι νέοι επιβαρύνονται μέσα από την ατομική τους πρόοδο και τη συλλογική τους δράση να συμβάλλουν στην πρόοδο των επιστημών, στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στην καταξίωση του ανθρωπισμού. Οι αγώνες των νέων οφείλουν να στοχεύουν στην εξυγίανση και τον εκδημοκρατισμό των σύγχρονων κοινωνιών, βελτίωση που εγγυάται και την ατομική τους πρόοδο.[λέξεις 107]

B2.

α) «κοινωνικού»: ο συγγραφέας ειρωνεύεται και αμφισβητεί την ύπαρξη κοινωνικού κράτους.

β) α' πληθυντικό πρόσωπο στην προτελευταία παράγραφο («Σήμερα μοιάζουμε να κινούμαστε σταθερά ... οικονομικούς-εργασιακούς-δικαιϊκούς»):

- θέλει να προσδώσει στο κείμενο αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα και να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα σε συγγραφέα και αναγνώστη
- δηλώνει την καθολικότητα του θέματος, ότι δηλαδή η κοινωνική κρίση είναι θέμα που μας αφορά όλους.

γ) κατά συνέπεια: δηλώνει αποτέλεσμα

ύστερα: δηλώνει χρονική σχέση
μετά: δηλώνει χρονική σχέση
βέβαια: δηλώνει επιβεβαίωση

[για τη σωστή απάντηση του θέματος απαιτούνται μόνο δύο από τις παραπάνω διαρθρωτικές λέξεις]

B3.

α) Τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου είναι:

θεματική περίοδος: «Οι νέες ρυθμίσεις δεν είναι ούτε τόσο νέες ούτε και γίνονται εξαιτίας και μόνον της οικονομικής κρίσης»

λεπτομέρειες – σχόλια: «Από το 1990 μέχρι σήμερα... εν όψει πτώχευσης»

κατακλείδα: δεν υπάρχει

β) Η παράγραφος αναπτύσσεται με **αιτιολόγηση**, καθώς ο συγγραφέας στις λεπτομέρειες αιτιολογεί τον ισχυρισμό του ότι οι ρυθμίσεις δεν είναι ούτε νέες ούτε σχετίζονται αποκλειστικά με την οικονομική κρίση. Επίσης, αναπτύσσεται με **σύγκριση – αντίθεση**, γιατί, για να αποδείξει τη θέση του, παραθέτει τις ρυθμίσεις στις οποίες προέβη το κράτος από το 1890 και μετά, για να τονίσει ότι η διαφορά αυτών με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις που πραγματοποιούνται σήμερα είναι η ανάγκη διάσωσης της οικονομίας της χώρας.

B4.

α) συνώνυμα των παρακάτω λέξεων είναι:

διάσωση: λύτρωση

προτίστως: κυρίως, καταρχάς

αποδοχή: ενστερνισμός, υιοθέτηση

ξεπερνούν: υπερβαίνουν

αδιανόητο: ασύλληπτο

β) τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων είναι:

αξιοκρατικές: αναξιοκρατικές

μεγιστοποιώντας: ελαχιστοποιώντας

ενιαίο: κατακερματισμένο, κομματιασμένο

αποδοχή: άρνηση

πισωγύρισμα: πρόοδος, ανέλιξη

Γ. ΕΚΘΕΣΗ

Θεματική έννοια: η αμφισβήτηση των νέων

Ζητούμενο 1: να αναφέρετε τις πλευρές της κοινωνικής πραγματικότητας που οι νέοι αμφισβητούν εύστοχα

Ζητούμενο 2: να προτείνετε τρόπους για να εκφράσουν οι νέοι γόνιμα και δημιουργικά την αμφισβήτησή τους

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία σε εκδήλωση του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων του σχολείου σας

Αγαπητοί καθηγητές,

Αγαπητοί γονείς,

Φίλες και φίλοι,

Πρόλογος:

Αφόρμηση	Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει τον τελευταίο χρόνο η κοινωνία μας έχουν προκαλέσει τις έντονες αντιδράσεις των νέων. Η αλήθεια είναι ότι κάποιες από αυτές τις αντιδράσεις είναι κάθε άλλο παρά αποτελεσματικές και μάλιστα στιγματίζουν το σύνολο της νέας γενιάς. Η αποψινή εκδήλωση δίνει σε όλους μας την ευκαιρία να συζητήσουμε ανοιχτά το θέμα αυτό και να φωτίσουμε όσο το δυνατό περισσότερες πτυχές του. Πριν όμως καταθέσουμε τις προτάσεις μας για το πώς θα μπορούσαν να αντιδράσουν οι νέοι γόνιμα και αποτελεσματικά, καλό θα ήταν να γίνει μία αναφορά στις συνθήκες της σύγχρονης ζωής τις οποίες οι νέοι αμφισβητούν.
Παρουσίαση ζητουμένων	

Ζητούμενο 1: να αναφέρετε τις πλευρές της σύγχρονης πραγματικότητας τις οποίες οι νέοι εύστοχα αμφισβητούν.

❖ Την αποτελεσματικότητα του σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος:

Οι νέοι σήμερα αποστρέφονται στην πλειοψηφία τους το σχολείο, γιατί δεν έχουν συνειδητοποιήσει τι μπορεί να τους προσφέρει.

- το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα δεν ικανοποιεί επαρκώς τις ανησυχίες των νέων, εφόσον η μηχανιστική μάθηση προσφέρει στείρα γνώση.
- είναι δασκαλοκεντρικό, εφόσον το μάθημα θεμελιώνεται στην αυθεντία του δασκάλου.
- δεν καθιστά το μαθητή ενεργό της μάθησης και δημιουργικό, αλλά παθητικό δέκτη της γνώσης από το δάσκαλο ή τα απαρχαιωμένα βιβλία.
- καλλιεργεί τον ανταγωνισμό και τη βαθμοθηρία.
- η σύνδεσή του με τη εισαγωγή σε κάποιο πανεπιστήμιο αναιρεί τον ουσιαστικότερο ρόλο του ως φορέα σφαιρικής και αδιαίρετης γνώσης για τον κόσμο.
- η εκπαιδευτική διαδικασία δε φαίνεται να είναι επαρκής εφόσον τα παιδιά καταφεύγουν στην παραπαιδεία για να καλύψουν τα γνωστικά τους κενά.
- η γνώση αντιμετωπίζεται ποσοτικά και όχι ποιοτικά.

➔ Το σχολείο καταντάει να θεωρείται καταναγκαστικό από τους περισσότερους μαθητές, με αποτέλεσμα αυτοί να απαξιώνουν τη δύναμη της γνώσης και της μόρφωσης.

❖ Την ουσιαστική ισχύ της δημοκρατίας σήμερα:

Η σύγχρονη δημοκρατία δείχνει να έχει χρεοκοπήσει, εφόσον δεν τηρούνται οι θεμελιώδεις αξίες και τα ιδανικά της:

- κυριαρχεί η φαυλότητα της πολιτικής ηγεσίας, η οποία μάλιστα αποδεικνύεται αναποτελεσματική στην επίλυση των κοινωνικών και πολιτικών προβλημάτων.
- οι δημοκρατικοί θεσμοί υπολειτουργούν.
- η θέση των πολιτών δυσχεραίνεται ολοένα και περισσότερο.
- οι πολίτες ιδιωτεύουν και αδιαφορούν για τα κοινά.
- οι δημοκρατικές αξίες της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ελευθερίας δεν πραγματώνονται επί της ουσίας.

➔ Βιώνοντας, λοιπόν, ο νέος τη σύγχρονη παρηκμασμένη δημοκρατία αμφισβητούν τον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται, ουσιαστικά αυτοαναιρούμενη.

❖ **Τις εξαγγελίες για την καθολική ισχύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:**

Οι εξαγγελίες περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποδεικνύονται φρούδες από τη στιγμή που ο πλανήτης πλήττεται:

- από την άνιση κατανομή του πλούτου
- από φυλετικές διακρίσεις
- από τη φτώχεια και την εξαθλίωση του Τρίτου κόσμου
- από την εκμετάλλευση των αδυνάτων από τους ισχυρούς
- από το φόβο των εξοπλισμών και του πολέμου
- από την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος
  - ➔ Για τους νέους η μη καθολική ισχύς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ακαταμάχητο επιχείρημα για το ότι η υπεράσπισή τους είναι υποκριτική και για το ότι όσοι επιδίδονται σε αυτήν καπηλεύονται τον ανθρωπισμό για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους.

❖ **Την ύπαρξη ανθρωπιστικών αξιών και ιδανικών:**

Τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας αποδεικνύουν στους νέους ότι ο ανθρωπισμός έχει εκλείψει:

- η επικράτηση της βίας και της εγκληματικότητας, που αποτελούν πλέον τη βασική παράμετρο στη συνύπαρξη των μελών της κοινωνίας μας, με αποτέλεσμα να προσβάλλεται ανεπανόρθωτα και η ατομική και η συλλογική συνείδηση και αξιοπρέπεια.
- οι κοινωνικές διακρίσεις και ο ρατσισμός, που έχουν προκαλέσει χάσμα μεταξύ των ανθρώπων, σκληρό ανταγωνισμό για την επικράτηση της μίας ομάδας εις βάρος της άλλης, υποτίμηση και ευτελισμό της αξίας του άλλου.
- η φτώχεια και η εξαθλίωση, που καταδικάζει συνανθρώπους μας σε εξαιρετικά χαμηλό βιοτικό επίπεδο.
- η κατίσχυση του υλικού ευδαιμονισμού, που έχει καταστήσει τον ίδιο τον άνθρωπο εμπορεύσιμο και για αυτό εξαγοράσιμο και έχει υποβαθμιστεί η σημασία του εσωτερικού του πλούτου στην πορεία του για την κατάκτηση της ευτυχίας.
- η σκληρότητα, ο κυνισμός και η απανθρωπιά, ο ατομικισμός και η αδιαφορία για το συνάνθρωπο, που έχουν διαμορφώσει τον σύγχρονο άνθρωπο αντικοινωνικό και ανάλγητο.
  - ➔ Όλα αυτά αποτελούν λίγες μόνο από τις περιπτώσεις που θέτουν υπό αμφισβήτηση την ύπαρξη του ανθρωπισμού σήμερα.

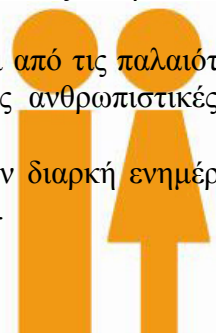
[Οι παραπάνω παράγραφοι είναι ενδεικτικές για την ανάπτυξη του ζητουμένου και δεν χρειάζεται να γραφούν όλες. Θα αρκούσαν μόνο τρεις από αυτές για την εύστοχη διαχείριση του θέματος, προκειμένου να μην αναιρεθεί η αρετή της συμμετρίας]

Ζητούμενο 2: με ποιους τρόπους μπορούν να εκφράσουν οι νέοι την αμφισβήτησή τους γόνιμα και δημιουργικά;

❖ **Μέσα από την υπεράσπιση ανθρωπιστικών αξιών:**

Παρά το γεγονός ότι οι νέοι γαλουχούνται σε μία εποχή, την οποία χαρακτηρίζει η ηθική αλλοτρίωση αυτοί οφείλουν να αντιστέκονται σε αυτή και να υπερασπίζονται τις ανθρωπιστικές αξίες και τα υψηλά ιδανικά.

- να σταθούν κριτικά απέναντι στο σύστημα αξιών που έχουν κληρονομήσει από τις παλαιότερες γενιές και να το επαναπροσδιορίσουν ιεραρχώντας ξανά ως ύψιστες τις ανθρωπιστικές και απορρίπτοντας εκείνες που δεν συνάδουν με το ανθρωπιστικό ιδεώδες.
- να υπερασπιστούν την αξία της γνώσης, φροντίζοντας και οι ίδιοι για την διαρκή ενημέρωσή τους, την επιμόρφωσή τους, τη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων.

- η ενδοσκόπηση, η αυτοκριτική και ο αυτοέλεγχος να αποτελούν καθημερινή εσωτερική διεργασία με στόχο τη βελτίωση της συμπεριφοράς και της στάσης ζωής τους, αντιστεκόμενοι έτσι και στους αλλοτριωτικούς μηχανισμούς της εποχής.
- να υπεραμύνονται μέσα από τον καθημερινό τους βίο την αγάπη, το σεβασμό στον συνάνθρωπο, την αποδοχή της διαφορετικότητας του άλλου, την κοινωνική ανεκτικότητα, την αλληλεγγύη.
  - ➔ Η υπεράσπιση των ανθρωπιστικών αξιών μπορεί να αποτελέσει την πιο σθεναρή μορφή αμφισβήτησης της σύγχρονης απανθρωποποιημένης εποχής.

❖ Μέσα από τη συλλογική δράση

Η αμφισβήτηση καθιστά την ύπαρξή της αδιαπραγμάτευτη μέσα από συλλογικές προσπάθειες. Οι νέοι μπορούν

- να χρησιμοποιήσουν τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να αφυπνίσουν την κοινωνία σχετικά με τα τρωτά της σημεία και τα προβλήματά της.
- να διοργανώσουν ειρηνικές διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες, μέσα από τις οποίες να κοινοποιήσουν τις θέσεις τους.
- να οργανωθούν σε συλλόγους και οργανώσεις, στόχος των οποίων να είναι η προσανατολισμένη διαμαρτυρία πάνω σε συγκεκριμένα θέματα, π.χ. κατά της περιβαλλοντικής καταστροφής.
- μέσα από συλλογικά όργανα να διατυπώνουν εμπειριστατωμένες προτάσεις για τη βελτίωση των κακώς κειμένων.
  - ➔ Η νέα γενιά ενωμένη έχει τη δύναμη να προκαλέσει και να προσκαλέσει την υπόλοιπη κοινωνία σε μία γόνιμη αμφισβήτηση των αρνητικών πλευρών της, υπό τον όρο ότι η πρόσκληση αυτή δε θα απαξιωθεί από βανδαλισμούς και άλλες ακρότητες.

Επίλογος

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι νέοι αποτελούν τη μεγάλη υπόσχεση για ένα καλύτερο αύριο. Το όραμα για μία κοινωνία πιο ανθρώπινη, πιο δημοκρατική και πιο δίκαιη μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τους αγώνες και τη στάση ζωής των νέων. Για την πραγματοποίηση όμως του οράματος αυτού οι νέοι θα πρέπει να έχουν σταθερό αρωγό μία παιδεία ανθρωποκεντρική, που να έχει τη δύναμη να τους προσανατολίσει σε υποδειγματικούς αγώνες εμφυσώντας τους σταθερές αξίες και ιδανικά.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

